

Hvordan sikre gode beslutninger i en krevende tid?

Tove Bruusgaard
avdelingsdirektør

26.11.2020

2020: Pandemi og ny virkelighet

Sårbare barn lider under koronatiltak: – Mange har overreagert samtidig

Overdrevne smitteverntiltak kan ha fått alvorlige konsekvenser for sårbare barn og unge, viser en ny rapport. Barneombudet mener rapporten bør være en vekker for regjeringen.

Birgitte Vågnes Bakken
Journalist

Lilla Sølhusvik
Journalist

Anders Brekke
Journalist

Svein Vestrum Olsson
Journalist

Publisert 4. mai kl. 06:38
Oppdatert 4. mai kl. 08:43

ADVARER: – Jeg vet godt at det ikke er slik at et barn blir mishandlet hver gang en person drikker for mye øl i parken. Men det er dessverre et faktum at når noen få har et avslappet forhold til smittevern fører det til økt smitte i samfunnet, skriver Bufdir-direktør Mari Trommald. Foto: Frode Hansen

Debatt

Hvor mange mishandlede barn er en øl verdt?

Norge står nå og vipper. En ny oppblussing av coronasmitte kan føre til en ny nedstenging av skoler og barnehager. Vi vet at det rammer noen barn og unge hardt. Derfor må jeg slå alarm.

23. august

Om Bufdir – vårt samfunnsoppdrag

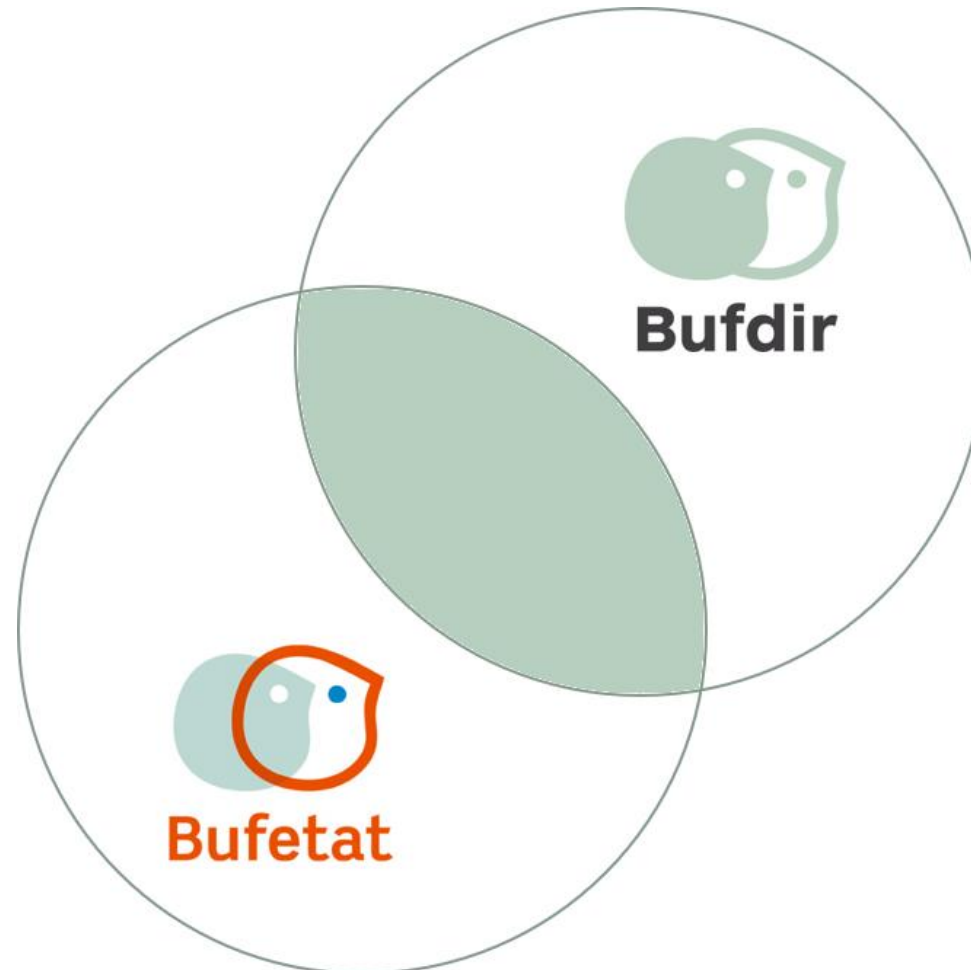
”

Bufdir skal styrke enkeltmenneskets muligheter til mestring og utvikling gjennom å fremme en trygg barndom, gode oppvekstvilkår, likestilling og ikke-diskriminering

Bufdir og Bufetat

Bufdir er sentralt nivå for Bufetat og fagorgan på barnevern, familievern, adopsjon, likestilling og oppvekstområdet

- Bufetat består av fem regioner
- Driver barne- og familieverntjenester

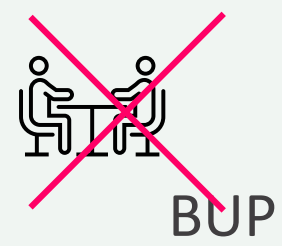
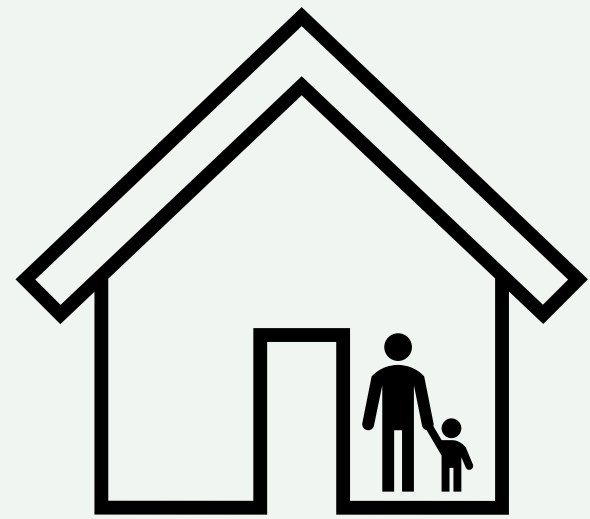

- Bufdir ligger under Barne- og familiedepartementet (BFD)
- Driver barne- og familieverntjenester
- Er fagorgan for barnevern, barn, ungdom og oppvekst, adopsjon, familievern, likestilling og ikke-diskriminering, familievern og voldsfeltet

Beslutninger fattes raskt

- > Nasjonale beslutninger
- > Kommunale beslutninger
- > Den enkelte virksomhet
- > Enkeltmenneskers valg og adferd

Når alle tjenestene blir borte – samtidig

Alle bekymret seg for barna, men tjenestene ble borte. Det viktigste vi gjorde, var å få tjenestene tilbake.

Pandemi – **to hovedoppgaver** og to tanker i hodet samtidig

- 1) Iverksette nødvendige tiltak, forebygge smitte, og sikre at barn og ansatte er trygge.
- 2) Sørge for at de negative konsekvensene for barna blir minst mulig.

Barnevernet som kritisk samfunnsfunksjon

- Viktig innledningsvis var å få en rask tilslutning til at ansatte i barnevernet er personell med kritisk samfunnsfunksjon (14.mars)
- Beslutning om ansatte ved krisesentrene (24.mars)

Ansatte i barnevernet har en kritisk samfunnsfunksjon

(Foto: Pixabay)

De som jobber i barnevernet, har en kritisk rolle i samfunnet, og er dermed blant gruppene som har krav på å få tilsyn til barna sine selv om skoler og barnehager er stengt.

Publisert 14.03.2020

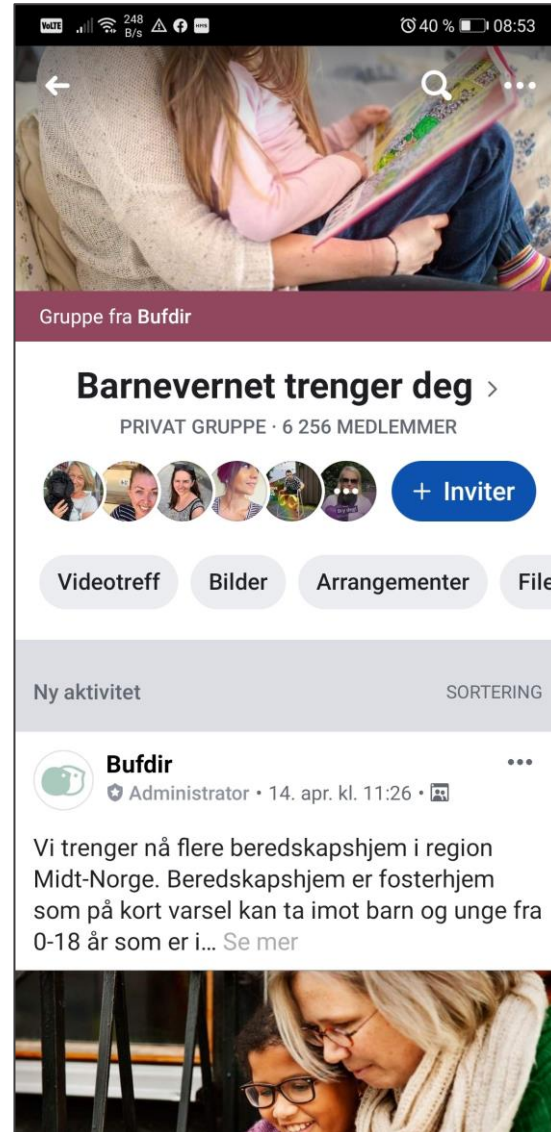
Barnevernsinstitusjonene: Vi kan ikke svikte barna

- Full drift – ingen skal nedprioriteres
- Nok bemanning i tjenestene
- Vikarløsninger og turnusordninger
- Personell fra familievernet holdes i beredskap

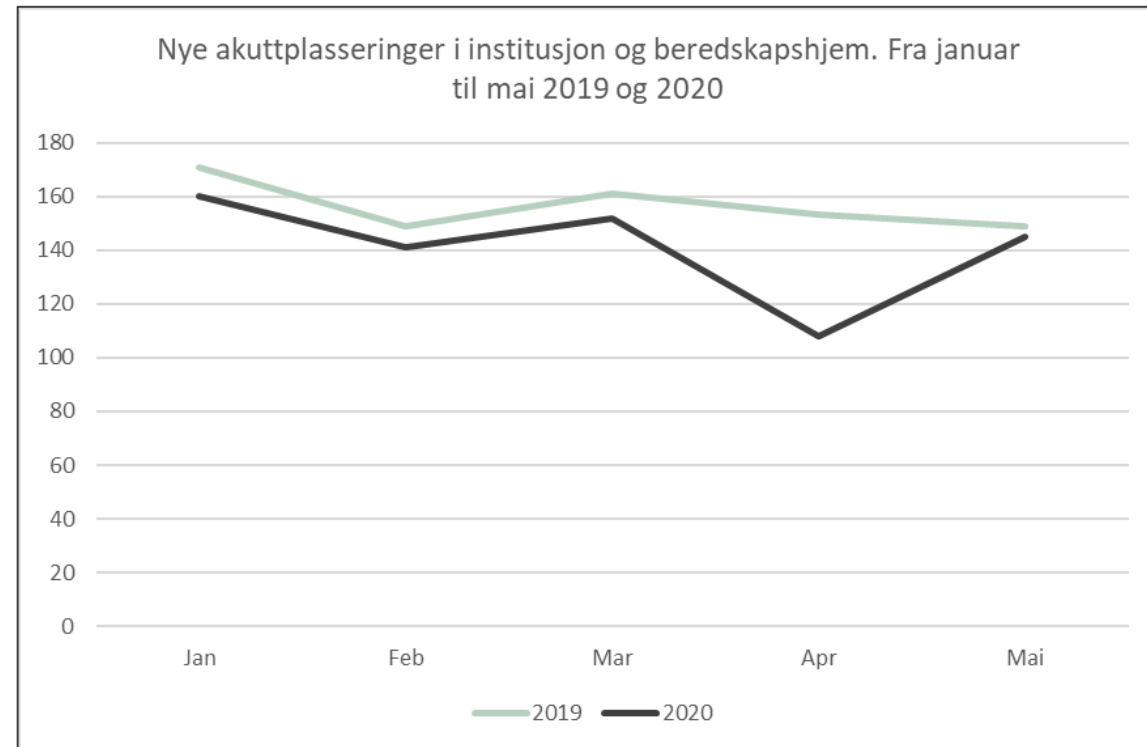
Facebookgruppe- rekruttering

- > Sikre nok bemanning i institusjonene
- > Stort engasjement og vilje til å bidra!

Barnevernet i april og mai

- Normal drift i alle institusjons-avdelinger
- Få ansatte i karantene
- Enkelte utfordringer med avlastning for fosterforeldre
- Lavere etterspørsel fra kommunen etter akuttjenester

Rapport offentlig 7.april: Helsetjenestene for barn og unge stenger ned – stor bekymring

Barnevernstjenester

■ Kommunal barneverntjeneste ■ Statlig barnevern

Mottar færre henvendelser

Gjennomfører færre møter og konsultasjoner

Kilde: Deloitte

Helsestasjoner for barn og unge, samt skolehelsetjenesten

Mottar færre henvendelser og henvisninger

Gjennomfører færre møter/konsultasjoner

Oppgir redusert kapasitet

En av årsakene til at helsestasjoner for barn og unge og skolehelsetjenesten har lavere kapasitet, er at flere er omdisponert til andre oppgaver i kommunen, som smittevernberedskap.

Grafikk: Jørgen Arnor G. Lom • Kilde: Deloitte

Norge | Koronaviruset

Frykter konsekvensene av at helsetjenester for barn er stengt ned: – Man kan ikke drive utredning av barn på telefon eller video

Fagpersoner bruker ord som «bekymring», «redsel», «frykt» og «krise» om situasjonen som har oppstått.

isatte som jobber med barn og unge, er flyttet for å jobbe med smittesporing. NB: Illustrasjonsbilde. Foto: Erik Johansen/NTB Illustrasjonsbilde

Bufdir leder koordineringsgruppen for tjenester til utsatte barn og unge

- > Barne- og familiedepartementet (BFD) satte ned en koordineringsgruppe som skulle følge med på og vurdere tjenestetilbudet til barn og unge under covid-19 pandemien.
- > Gruppen har rapportert til departementet jevnlig, og har levert til sammen åtte statusrapporter siden april.
- > Arbeidet ledes av Bufdir og har deltakere fra Hdir, Udir, FHI, IMDi, Politidirektoratet, Sekretariatet for konfliktrådet og Bufetat.

Statusrapport 7

Utsatte barn og unges tjenestetilbud
under covid-19-pandemien

Utsatte barn og unge i covid-19 pandemien

- 20 prosent av barn (ca. 220 000) – kanskje flere nå
- Barn som selv har behov for ekstra oppfølging, at familien er utsatt eller i en utsatt situasjon, eller en kombinasjon av disse.
- Disse er spesielt utsatt når barnehage og skole stenger og når hjelpetjenestene er mindre tilgjengelige.
- Risiko for at flere barn og unge var i en utsatt situasjon
 - Rutiner og hjelp knyttet til skole og barnehage
 - Usikker økonomi
 - ikke nødvendigvis kjent av tjenestene fra før.

Foto: Fredrik Myhre

Rapporteringsgrunnlag

- Rapportering fra kommuner via fylkesmannsembetene (månedlig)
 - Helse
 - Barnevern
 - Skole/barnehage
 - Krisesentertilbudet
- Direktoratene rapportert på egne tjenester (månedlig)
- Innspill fra (ved oppstart og juni)
 - Frivillige organisasjoner
 - Barneombudet og Likestillings- og diskrimineringsombudet
 - Profesjonsorganisasjoner

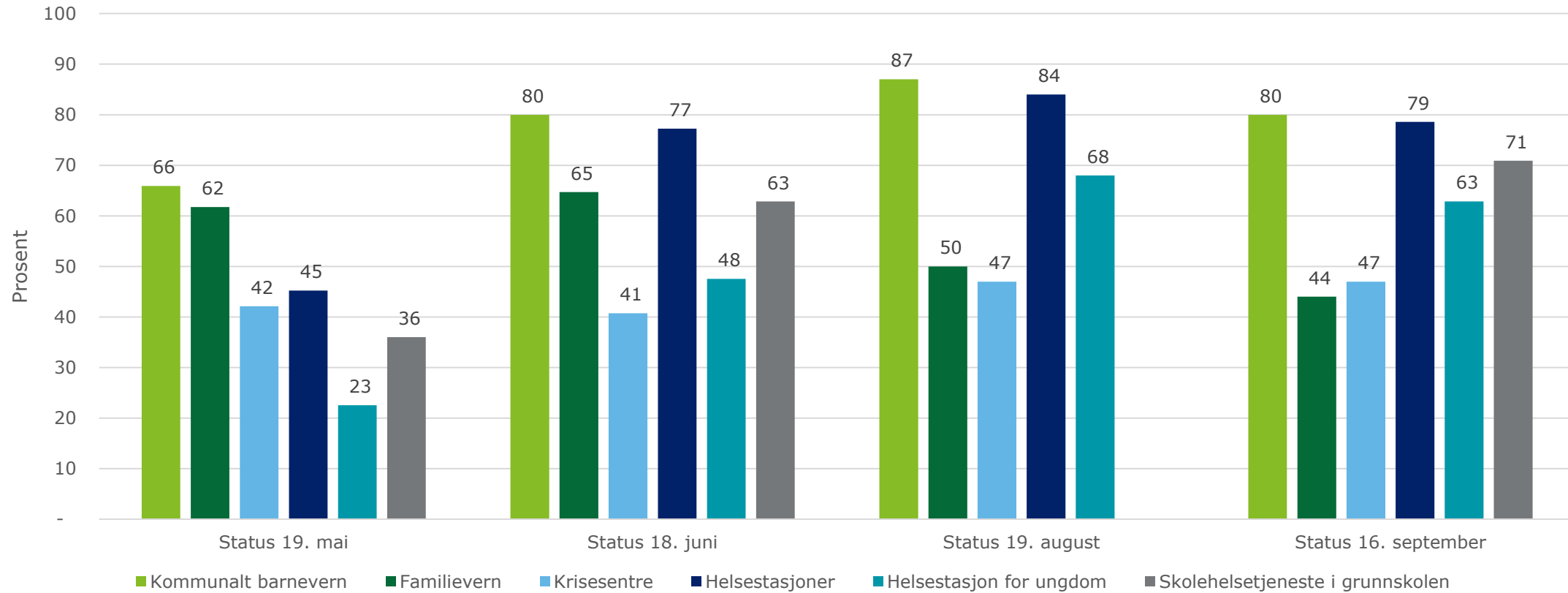
Viktigste funn

- Tjenestetilbudet svært redusert
- Smittevernregler tolkes for strengt
- Få risikovurderinger gjort før tjenester ble stengt
- Tar lang tid å åpne tjenester som har vært stengt
- Få tjenester pålagt stengt, men mange andre lovpålagte tjenester ble ikke holdt åpent
- Redusert kontakt med fastlegene
- Etterslep på vaksinerings av småbarn
- Mer omfattende saker i psykisk helsevern
- Økende ensomhet blant skoleelever
- Mangel på trygge møteplasser for barn og ungdom

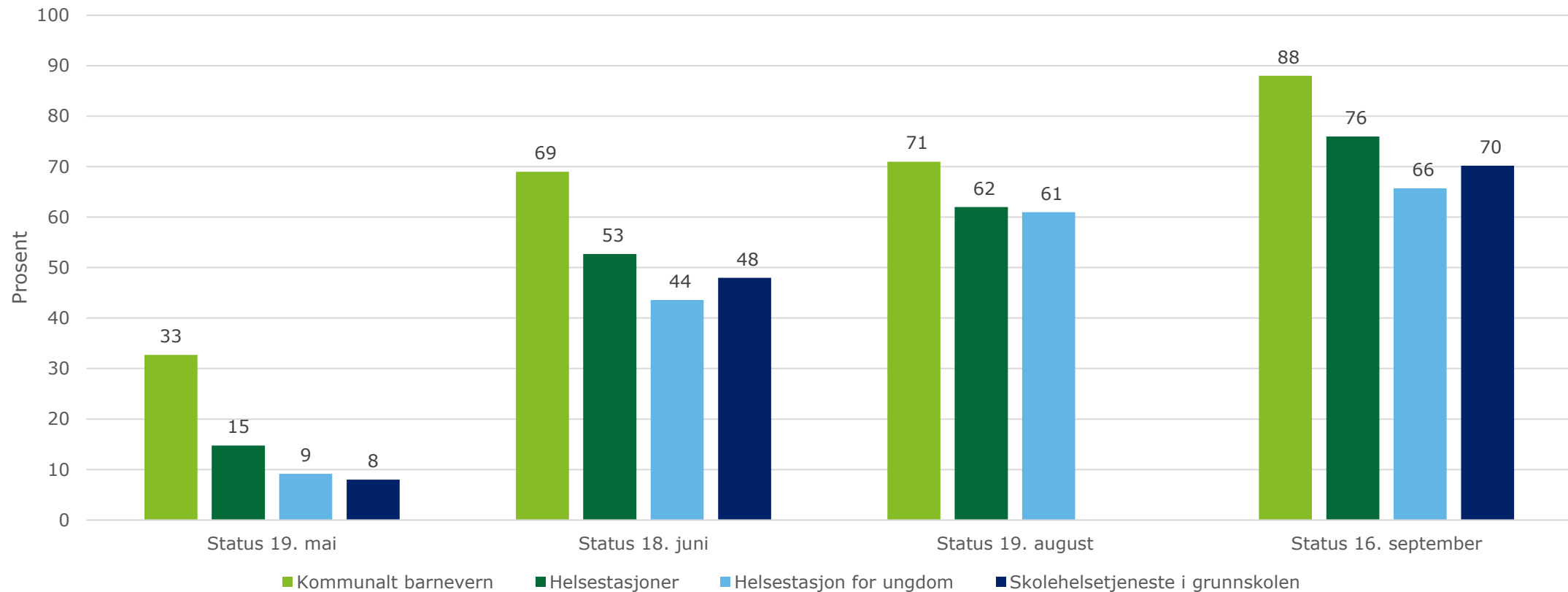
Henvendelser til tjenestene

Andel som svarer at de får like mange henvendelser fra barn og familier som normalt

Tjenestenes møter med barn og unge

Andel som svarer at de ikke har endret hyppigheten av fysiske møter

Anbefalinger

- Skoler, barnehager og andre tilbud for barn og unge bør holdes åpne så langt det er mulig
- Bransjestandarder/smittevernveiledere som muliggjør fysiske møter
- Forskriftskravet knyttet til skole-/barnehagestengning bør utvides til å gjelde andre tjenester til barn og unge med kritisk samfunnsfunksjon for å sikre forsvarlig vurdering av tiltak.
- Stenging av skoler og tjenester til barn og unge skal ikke brukes forebyggende
- Følge med på barn og unge som ikke møter på skole eller barnehage
- Ansatte skal møte på jobb - Video og hjemmekontor kun dersom kvaliteten på tjenesten ikke forringes

Statusrapport 9
Utsatte barn og unges tjenestetilbud
under covid-19-pandemien

Statusrapport 8
Utsatte barn og unges tjenestetilbud
under covid-19-pandemien

Anbefalinger fortsetter

- Redusere etterslep på forebyggende helsetjenester
- Barneidrett og andre fritidsaktiviteter bør holdes åpne selv i områder med smitte
- Tilrettelegge for møteplasser for barn og ungdom utenfor hjemmet der smittevern kan sikres
- Sikre oppslutning om grunnleggende smittevernstiltak
- Fortsette å kommunisere tydelige nasjonale føringer om at tjenestene til barn og unge skal skjermes
- Indikator som synliggjør smittevernstiltakenes konsekvenser bør brukes sammen med andre indikatorer som omhandler håndtering av covid 19

Anbefaling om risikovurderinger

- Få tjenester gjorde risikovurderinger om konsekvenser av nedstenging av tjenester for barn og unge ved nedstenging i mars. Konsekvensene for tjenester til barn og unge var store.
- Det bør innarbeides konkrete anbefalinger om hvordan risikovurderinger skal gjøres før man vurderer nedstengning og at dette regelmessig må gjøres når man vurderer om nedstenging skal videreføres.
- Anbefalingene bør innarbeides i de aktuelle veiledere på smittevernsområdet som smittevernsansvarlige direktorat har ansvar for (FHI og Helsedirektoratet).
- Bør konkretiseres i DSBs veiledningsmateriell knyttet til beredskap og kontinuitetsplaner.

Barns beste som grunnleggende hensyn

- Ved alle handlinger som berører barn, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn (Barnekonvensjonen artikkel 3)
 - Analyse av konsekvenser for barn
 - Vekting av konsekvenser og risiko for konsekvenser opp mot andre viktige hensyn
 - Dokumentere vurderingene i begrunnelsen av tiltaket

Bakgrunn for vurdering av eventuell midlertidig nedstengning for fysisk oppmøte:

- Alvorlig smittesituasjon i kommunen

Beskriv kort:

- Betydelig endret situasjon for majoriteten ansatte i tjenesten (sykdom, karantene, reiserestriksjoner mv.).

Beskriv kort:

Risiko		Tiltak	Oppfølging	
Risikoområder	Forventede konsekvenser for barn og familier (uten risikoreducerende tiltak)	Tiltak for å redusere risiko, hhv.: - i barnevernstjenesten, - i kommunen som helhet - som involverer andre kommuner	Ansvar og tidsfrist	Oppfølging - utført? - effekt?
a. Kvalitet og effektivitet i saksbehandlingen				
b. Fysiske møter med barn og familier				
c. Oppfølging av tiltakene (hjelpetiltak og omsorgstiltak)				
d. Akuttarbeid				
e. Stenging av andre tjenester for barn og unge i kommunen				
f. Andre forhold				

Nyttig?

- Betydning av rapportering – «det som telles teller mer»
- Fremme rettighetsperspektiv i en krise
- Viktig pådriverrolle for å sikre at barneperspektivet ivaretas
 - Risikovurderinger i liten grad hensyntatt konsekvenser for sårbare barn og unge.

Vi skal fortsette å være bekymret!

- > Vår jobb er å ta vare på barna – uansett situasjon
- > Langtidseffekter – kunnskapsinnhenting
- > Måle negativ effekt av tiltakene
- > Vi vil fortsette arbeidet med å finne de beste løsningene for de sårbare barna – nå og framover.

